کەژاڵ ئیبراهیم شاعیرێك لەجوانی و خۆشەویستی

ئامادەکردنی/ دیلان

کەژاڵ ئیبراهیم خدر لەساڵی ١٩٦٨ لەشاری قەڵادزێ لەدایك بووم خوێندنی ئامادەییم تەواو کردووە دواتر بەهۆی ڕاگواستنمان بۆ ئۆردوگای زۆرەملێی خەبات لەساڵی ١٩٨٩/٦/٢٦نەمتوانی درێژە بەخوێندن بدەم ژیانی هاوسەریەتم پێکەوەناوە لەگەڵ ڕۆژنامەنووس(ڕێبوار محمەد یوسف) خاوەنی سێ منداڵم بەناوەکانی (نامرێ ،نواڵە، داریاس)

**** لەکەیەوە تێکەڵاوی ژیانی نووسین بوویت ؟**

- لەساڵی ١٩٨٧وە دەستم داوەتە بواری نوسین سەرەتا بەشعرو چیرۆکی منداڵان دەستم پێکردووە، دواتر رووم لەجیهانی شعر کردووە هەرچەندە یەکەم جار هەندێك شعرم نووسی بەلاَم پاشگەزبوومەوە دواتر لەساڵی ١٩٨٨ ووە خەریکی شعر نووسین بووم .

****بۆ دواتر دەستت دایە بواری شعر؟**

- شعر نووسین هەروا کارێکی زۆر ئاسان نیە چونکە دنیایەکە لەخەم و خەیاڵ و ئەندێشە و خۆشەویستی ،هەرەچەندە بەهۆی دەرچوونی گۆڤارو رۆژنامەکانەوە برەوم زیاتر بەخوێندنەوەداو خۆشم لەزمانی کوردی زۆر زیرەك بوومو شارەزایم پەیدا کرد دواتر خۆشەویستیش زیاتر نزیکی کردمەوە کەبتوانم شعر بنوسم بۆیە تۆ ئەگەر بتەوێت رێچکەیەك بگریتە بەر دەبێت جیاواز بیر بکەیتەوە لەدەربڕینی هەستو هۆشت،شیعریش خۆ خواردنەوەی ناختە

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

تێکەڵاوبونە لەگەڵ خەمو ئازارەکان کەخۆشەویستی پێتدەبەخشێت لەگەڵ ئەو زەمەنەی تێدا دەژیت .

پێت وایە لەم جیهانە شیعریەدا سەرکەوتوو دەبیت ؟

- تۆ ناتوانی هەرلەخۆرا گرەنتی ئەو سەرکەوتنە دیاری بکەیت،زۆرجاران کانیش ووشك دەکات یاخوود لەشەڕگەیەکدا لەهێرش و پەلاماردا شکست دێنیت .جیهانی شعر ئەو جیهانە بەرفراوانەیە کەم کەس دەرەقەتی دێت من تاکوو ئێستا لەگەڵی بەردەوامم و ئەگەر پێشم نەماو نەم توانی درێژە بەو رێچکەیە بدەم ئەوا هەر زوو وازدێنم و شەریشی پێ نافرۆشم.

ماوەیەکی زۆرە لەرۆژنامەو گۆڤارو سایتەکان شعر دەنوسیت و ناوێکی دیارت هەیە ئەمە بۆچی دەگەڕێنیتەوە؟

- یەکەم بۆ ئەو سەربەستیەی کە لەژیانی هاوسەریەتیدا پێم دراوە .چونکە رێگری لەوروووەوە بۆمن دروست نەبووە. دواتر توانیومە لەرێگەی شعرەکا نمەوە خۆشەویستی ببەخشمەوە، نەك ئازاری خەڵك بدەم .من بەشعرەکانم کەبلاوکردۆتەوە چەندەها ئاشقم بەیەك گەیاندووە زۆرجاران سوپاسیان کردووم لەوبارەیەوە کەمن بوومەتە هاوکارێك لەرێگەی شیعرەکا نمەوە بۆ بەیەك گەیشتنیان. لەم ماوەیەدا وەزیرێکی پێشووی حکومەتی هەرێم حەز ناکەم ناوی بهێنم، تەلەفوونی لەگەڵ کردم ووتی: شیعرەکانی تۆم بۆخۆشەویستەکەم بەناوی خۆمەوە ناردووە ئەویش بەوشعرانە رازی بووە کەبۆم نووسیووە ئێستا هاوسەری یەکین ووتیشی چ پاداشتێکت دەوێت پێتی ببەخشم منیش سوپاسم کرد ووتم ئەو پێزانین و هەڵوێستەت بۆ من مایەی سەروەرییەو ئەوەش گەورەترین پاداشتە بۆ من.

لەکۆڕو فستیڤاڵ و بۆنەکاندا دەرناکەویت ئەمە هۆکاری چییە؟

- من خۆم هەر دوورە پەرێزم لەژیانی تێکەڵاوبوندا لەگەڵ دەوروبەرو کۆمەڵگا، هەرچەندە زۆر زەرەریشم کردووە بەڵام ئەم هەڵوێستەم باشترە من نامەوێت

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

ڕەنگ   ڕووم دەربکەوێت و لەنزیکەوە بەشان و باڵامدا هەڵبدەن،حەزدەکەم شعرەکانم   بگاتە خەڵك ئەوان ببنە زمانحاڵی من و بەناوی منەوە هەموو شتێك بڵێن.

**زمانی شعریت زۆرجیاوازە لەشاعیرەکانی تر ئەمە بۆچی دەگەڕێتەوە؟

- من نامەوێت فەلسەفانە شعر بنوسم و خوێنەر تێی نەگات دەمەوێت ڕاستەوخۆ لەگەڵ ناخی خوێنەردا سادەو ساکارانە بدوێم و حەزدەکەم هەر زوو باوەش بۆشعرەکانم بکرێتەوە.شعرەکانم زۆربەیان کۆپلەی بچووکن هەرزوو مانا دەدەن بەدەستەوەو کەس هیلاك ناکات.

**ئایا شعرەکانت وەرگێڕاون بۆ زمانی بیانی؟

- زۆربەی شعرەکانم لەرۆژنامەی ئیتحاد دا کراون بەعەرەبی کەنزیکەی ٨٥ شعر دەبن، لەسوریا زۆریان لەسەر نووسیوم هەروەها لەلوبنان و میسریش وە لەئێران زۆربەیان کراون بەفارسی و لەم ڕۆژانەدا کاك ڕێناس لەئێرانەوە پەیوەندی پێوەکردم بۆ نووسین لەسەرشعرێکم کە چوار جاری لەسەر نووسراوە بەناوی (ووشەکانی دوای ماڵئاوایی) وە شعرێکم کراوە بەبەشێك لەشانۆگەری لەشاری هەولێر ئەمە جگە لەهۆڵندا و سویدو بەریتانیا بەشێك لەوشعرانەم وەرگێڕاونەتە سەر زمانی ئەو وڵاتانەو هەندێکی تریشیان کراون بە لاتینی وە لە ڕۆژنامەکانی (الزمان) و (الشرق الاوسط) و ڕۆژنامەیەکی تری أردنی بڵاوبونەتەوە.وەلەسایتەکان بەتایبەتی لەکوردستان نێت و گزنگ زۆر ئیمێڵیان بۆکردووم و دەستخۆشیان لێکردووم و هەندێك جاریش ڕەخنەیان نووسیوە کەبەدڵم بوون بەچاك و خراپ ،وەچەند شعرێکی منداڵانیشم کراوە بەئۆپەرێت .

**لەجیهانی شعردا زۆرجاران غیرە لەیەکتری دەکرێت تۆ لەوبارەیەوە چی دەڵێیت؟

- ئەمە بەرای من تاحەدێك ڕەوایەو هەقی خۆشیەتی هەرکەس بەگەزیی خۆی شیعرو باڵای خۆی بپێوێت، بەلام ئەگەر هاتوو شاعیرەکە ووتی هەرمن ئەسپ

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

سواری مەیدانم ئەوا بزانە رۆژێك دێت قاچی دەشکێتو لەئەدەبی کوردیشدا زۆرمان دیووە. من هیچ کارێکم بەم مەسەلەیەوە نیەو خۆم لەقەرەی ململانێی ئەو بوارە نەداوە خۆم بێدەنگ دەنووسم و خۆشم نەخستۆتە ناو شەڕی ئەمو ئەووەوە .چونکە هەمیشە ڕێزی خەڵکم گرتووە و ئینجا چ ئەوەی شاعیر بێت. وە خوێنەریش خۆی بڕیار دەدات کە چ شیعرێك بۆ ئەو گونجاوە و تام و چێژی لێدەبینێت.

**ئایا رۆژێك لەرۆژان رەخنەیان لەشعرەکانت گرتووە؟

- چەندەها لێکۆلینەوەو نوسین لەسەر بابەتەکانم کراوە و لە چەندین رۆژنامە و گۆڤاردا تەنانەت لە نامەی ماجستێر و دکتۆراشدا شیعرەکانیان بە نموونە هێناومەتەوە وە زوربەیان هەڵسەنگاندنێکی ئەکادیمی و عادیلانەن، من کەشعرم بلاو کردەوە ئیتر خوێنەر خۆی خاوەنیەتی، ئەو چۆنی هەڵیدەسەنگێنێت و رەخنەی لێدەگرێت کەیفی خۆیەتی وە هیچ وەلامێکیشی نادەمەوە بلێم ئەمە وانیە و ئەوە وایە، خۆم لەوەلامدانەوە پاراستووە چونکە تۆ ئەگەر شعر بۆ خۆتە ئەوە دەتونی لەماڵەوە بینووسیت و بۆخۆتی بخوێنیتەوە.

**چ شعرێکت زۆر کاریگەری بەسەر ژیانتەوە هەیە؟

- من هەموو شعرەکان لەکات وساتو وەختی خۆیاندا نوسراون شیعرەکان هەندێکی کەمیان نەبێت هەمووی باسی خۆشەویستی دەکات بۆ ناخوو ئازاری خۆشەویستەکانم نووسیووە .چەند شاعیرێك شعریان بۆنووسیووەمو پێشکەشیان کردووم بۆشیان ناردووم هەمووی باسی رێزو خۆشەویستیە من مەمنونیانم هەروەها لەم ماوەیەدا شعرێکم کرا بەعەرەبی بەناوی بەدەستی خۆت قژت ببڕە (دکتۆر حکمت شبر) کە شاعیرو نووسەرێکی عێراقیە شیعرێکی پێشکەش کردم بەناوی من نامەوێت قژت ببڕم .

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

**کۆمەڵگاو کلتوری کۆمەڵایەتی زۆر جار زاڵە بەسەر دەوروبەردا ئایا کاریان لەسەر تۆ نەکردووە؟

■ هەرچەندە لم وڵاتەی ئێمەدا کۆمەڵگاو کلتورەکەی زۆر زاڵە بەسەر دەوروبەردا هەنگاوەکانت کز دەکات و وابەستەی خۆیت دەکات کە ئەمە زۆربەی ژیانی کۆمەڵگای گرتووەتەوە بە تایبەتی ئێمەی ژن بەڵام من هەمیشە ویستومە ئەو رێچکەی بپسێنم پێش کۆمەڵگاو کلتورەکەی بدەمەوە، وە نامەوێت ئەوان سەرپۆش بکەنە سەرم. من لەشاری قەڵادزێ یەکەم کچ بووم چوومەتە سەرشانۆ وە دەوری بەگژداچوونەوەی داب و نەریتم هەڵبژارد. من ئەگەر لەو ڕووەوە کەمتەرخەم بم لەژیانمدا زۆر زەرەر دەکەم بۆیە هەقی خۆیەتی بەتایبەتی ئەوانەی کەخزمەتی گەلەکەیان دەکەن بەگژ هەموو داب و نەریتە سوواو باوەکاندا بچنەوە.

تێبینی/ کەژاڵ خاوەنی ١١ نامیلکەیە لەبواری شعرو چیرۆکی منداڵان و پەخشان چواریان بەهاوبەشی لەگەڵ هاوسەرەکەی بەچاپی گەیاندووە. ئێستا خەریکی کۆکردنەوەو چاپکردنی هەموو شعرەکانیەتی لەدیوانێکدا. دوا نامیلکەشی بەناوی بە پێنوسی ژنێکە کە(٥١)شعری لەخۆی گرتووە. لەم ماوەیدا دەکەوێتە بەردیدەی خوێنەران .

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com